

Älvkarleby
kommun

Riktlinje

Samverkan mellan skola och socialtjänst i
Älvkarleby kommun

Älvkarleby
kommun

Antagen av: Omsorgsnämnden , 2020-11-03 § 67, Utbildningsnämnden, 2020-11-17 § 71

Senast reviderad:

ÄKF-nummer:

Handläggare/författare: Anna Wenngren Muhr, Rektor Utbildningsförvaltningen

Karin Östblom , Verksamhetsutvecklare Omsorgsförvaltningen .

Älvkarleby
kommun

Innehåll

Inledning	1
Skolans ansvar	1
Elevhälsa	1
Socialtjänstens ansvar	1
Samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa	2
Rådgivning/konsultation	2
Egen ansökan – hänvisning från skolan	2
Anmälningsskyldighet och tjänstemannaansvar	2
Information till vårdnadshavarna	3
Muntlig eller skriftlig anmälan?	3
Ny anmälan	3
Återta anmälan	3
Återkoppling till skolan.....	3
Förhandsbedömning	4
Utredning.....	4
Sekretess	4
Samverkan kring barn i behov av stöd.....	5
Samordnad individuell plan (SIP).....	5
Placerade barn och ungdomar	5
Samverkan i övergripande frågor.....	5

Inledning

Barn som far illa eller riskerar att fara illa är ett gemensamt samhällsansvar och myndigheter har en särskild skyldighet att samverka. Detta regleras bland annat i skollagen och socialtjänstlagen. (29 kap. 13 § skollagen 2010:800; 3 kap. 1 § samt 5 kap. 1a § socialtjänstlagen 2001:453). Genom samverkan mellan berörda parter möjliggörs upptäckt och tidiga och adekvata insatser samt ett effektivt resursutnyttjande.

Socialtjänsten är beroende av sina samverkanspartners, där skolan är en av dem. Skolpersonalens kunskap om barnen är mycket viktig information för socialtjänsten när en barnavårdsutredning skall genomföras.

Denna riktlinje har tillkommit i samarbete mellan Individ- och familjeomsorgen och Utbildningsförvaltningen i Älvkarleby kommun för att tydliggöra och medvetandegöra om verksamheternas ansvar att på olika sätt samverka kring barn och unga i behov av stöd.

Skolans¹ ansvar

Skolan skall tillsammans med hemmet främja lärande och utveckling samt överföra de grundläggande värderingar som vårt samhälle vilar på till barn och ungdomar. I skollagen (1 kap. 4 § skollagen 2010:800) slås fast att alla barn och ungdomar, oavsett kön, bostadsort, sociala och ekonomiska förhållanden, har rätt till en likvärdig utbildning. Det innebär att undervisning skall anpassas till varje elevs förutsättningar och behov och hänsyn skall tas till elever i behov av särskilt stöd.

Elevhälsa

På varje skolenhet finns elevhälsoteam som leds av rektor. Grupperna träffas kontinuerligt och arbetar med insatser som ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan omfattar specialpedagogiska, psykosociala, psykologiska och medicinska insatser, vilket innebär att grupperna består av specialpedagog, kurator, skolsköterska och psykolog. Representant från Individ och familjeomsorgens myndighet samt representant från öppenvården deltar regelbundet. Vid behov medverkar även skolläkare.

Socialtjänstens ansvar

Socialtjänsten har enligt lag det yttersta ansvaret för att barn och ungdomar ska få det stöd och hjälp som de behöver. Socialtjänstens yttersta ansvar att förhindra att barn utvecklas ogynnsamt frántar inte andra myndigheter - förskolan, skolan och hälso- och sjukvården, att

¹ Med skola avses samtliga utbildningsformer, från förskola till gymnasieskola

inom ramen för sina åligganden svara för verksamheter som syftar till att främja personlig och social utveckling hos barn och motverka social utslagning och marginalisering.

Samverkan kring barn som far illa eller riskerar att fara illa

För att tidigt upptäcka och hjälpa barn som far illa eller riskerar att fara illa, är det viktigt med en väl fungerande samverkan mellan skola och socialtjänst. För att tidigt upptäcka behov av stöd från socialtjänsten finns möjlighet till rådgivning/konsultation samt för familjer att själva söka stöd eller att skolan är behjälplig i att hänvisa en hjälpsökande familj till socialtjänsten. Utöver det finns även anmälningsskyldigheten med tillhörande tjänstemannaansvar.

Rådgivning/konsultation

Skolpersonal kan kontakta socialtjänstens mottagningsfunktion för rådgivning och konsultation. Det kan ske utan att de enskilda barnets namn lämnas ut. Syftet med samtalet kan vara att klargöra huruvida skolan har anmälningsskyldighet i ett enskilt fall eller inte. Skolpersonal får ej vara anonym när de ringer.

Egen ansökan – hänvisning från skolan

Skolan kan alltid hänvisa vårdnadshavare och barn att ta kontakt med socialtjänsten, om de har bekymmer och behöver någon form av hjälp eller bistånd. Då skolan hänvisar någon att kontakta socialtjänsten frångår det inte skolan skyldigheten att anmäla om förhållandena är sådana att anmälningsskyldighet föreligger.

Anmälningsskyldighet och tjänstemannaansvar

Personal inom skolan som i sin yrkesutövning kommer i kontakt med barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa, har en skyldighet att anmäla det till socialtjänsten. Misstankarna om att ett barn riskerar att fara illa behöver inte vara bekräftade. För att komma i kontakt med socialtjänsten för att göra en orosanmälan kontaktas mottagningsfunktionen. Efter kontorstid kontaktas socialtjänsten genom socialjouren Uppsala län.

Information till vårdnadshavarna

När misstanke finns om att barnet utsätts för brott av sin vårdnadshavare eller andra närstående i form av fysisk och/eller psykisk misshandel samt sexuella brott skall skolan inte informera vårdnadshavare om att en anmälan har gjorts. I övriga fall bör den som gör en anmälan till socialtjänsten, informera vårdnadshavarna om att en anmälan har gjorts och varför.

Muntlig eller skriftlig anmälan?

En anmälan kan göras muntligt och/eller skriftligt. Alla uppgifter som kommer till socialnämndens kännedom om att ett barn kan befaras fara illa ses som en anmälan. Av rättssäkerhetsskäl och med respekt för det berörda barnet och dennes familj är det av största vikt att anmälan sker skriftligt. I Socialstyrelsens allmänna råd om anmälan om missförhållanden rekommenderas att anmälan bör göras skriftligt med hänsyn till de ingripande åtgärder som den kan medföra för enskilda personer. I en akut situation är det naturligtvis nödvändigt att kunna göra anmälan per telefon. En muntlig anmälan bör alltid kompletteras och bekräftas skriftligt. Det är endast privatpersoner som kan vara anonyma vid en anmälan om att ett barn eller en ungdom far illa. De som har anmälningsskyldighet får inte vara anonyma som anmälare.

Ny anmälan

Om nya uppgifter framkommer om att barnet eller ungdomen fortsatt mår dåligt eller på annat sätt far illa ska en ny anmälan göras omedelbart. Ny anmälan ska även göras under pågående utredning om nya omständigheter framkommer eller oro uppstår.

Återta anmälan

Den myndighet eller den person som har gjort anmälan kan inte återta den. Den som har gjort en anmälan är skyldig att informera socialtjänsten om förhållandena kring barnets situation ändras. Detsamma gäller för den som har lämnat uppgifter som senare visar sig vara felaktiga

Återkoppling till skolan

Om den som har gjort anmälan omfattas av anmälningsskyldigheten, får socialnämnden informera anmälaren om att en utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Sådan

information ska på begäran lämnas till anmälaren om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra det.

Förhandsbedömning

När en anmälan inkommer till socialtjänsten görs en skyddsbedömning inom 24 timmar, där man tar ställning till om barnet är i omedelbart behov av skydd eller stöd från socialnämndens sida. Inom 14 dagar skall beslut fattas om utredningen skall inledas eller ej. Under förhandsbedömning får endast kontakt tas med barnet, vårdnadshavare och anmälare.

Utredning

En utredning är bland annat en kartläggning av barnets hemförhållanden samt skol- och fritidssituationen. Socialtjänsten skall göra sitt yttersta för att barnets bild av sin situation kartläggs. Utredningen skall belysa såväl positiva som negativa förhållanden och syftet är att ta reda på om barnet får sina behov tillgodosedda eller är i behov av skydd eller stöd från socialtjänstens sida. En utredning skall genomföras skyndsamt och får som längst ta fyra månader. Förskolan och skolan är vid sådana utredningar skyldiga att lämna alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredningar av barns behov av skydd eller stöd. Utredningen kan avslutas antingen utan insatser, med frivilliga eller insatser under tvång.

Sekretess

Både skola och socialtjänst är verksamheter med sekretess. I socialtjänstlagen (14 kap. 1 § 2001:453) finns bestämmelser som innebär att yrkesverksamma inom skolan är skyldiga att genast anmäla till socialtjänsten om de får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa som då även bryter skolans sekretess.

Huvudregeln inom socialtjänsten är att sekretess råder. Detta för att skydda den som har kontakt med socialtjänsten och säkerställa att obehöriga inte får ta del av den information som framkommer under kontakterna. Vårdnadshavare kan dock i vissa fall bryta sekretessen genom att ge sitt samtycke till socialtjänsten om att uppgifter får lämnas ut.

Undantag från denna huvudregel görs då beslutet om vård som ges enligt LVU är offentligt och kan lämnas ut, bl.a. så skolan kan få kännedom om att barnet t.ex. flyttas och inte kan gå kvar i skolan.

Samverkan kring barn i behov av stöd

Barn och ungdomar med ett omfattande vårdbehov och där föräldrarna samtidigt behöver stöd i sitt föräldraskap är en viktig grupp för samverkan. Skolan och hemmet har ett gemensamt ansvar för barnens utveckling. För att skolan skall ha förutsättningar att lyckas i sitt uppdrag krävs därför att samverkan med hemmet fungerar och att barnet får tillräcklig omsorg i hemmet.

Samverkan kring barnets vistelse i skolan sker huvudsakligen genom samtycke från vårdnadshavare och/eller den unge. Undantag är när barn eller unga vårdas enligt 2 eller 3 §§ LVU. Samverkan mellan socialtjänsten och skola kring enskilda barn behövs i samband med att barnet utreds av socialtjänsten, barnet får insatser inom öppenvård eller om barnet är placerad utanför hemmet.

Samordnad individuell plan (SIP)

Både socialtjänsten och hälso- och sjukvården har en skyldighet att ta initiativ till SIP när de bedömer att insatser behöver samordna för att barn skall få rätt hjälp och stöd. Förskola och skola har inte enligt lag skyldighet att kalla till SIP. Däremot har de samverkansskyldighet utifrån annan lagstiftning. En SIP kräver att vårdnadshavarna och barn över 15 år samtycker till att den genomförs. Planering kring en SIP ska utgå från vad barnet behöver, och barnet ska alltid få möjlighet att göra sin röst hörd på en nivå som är lagom för dennes ålder och mognad. I en SIP samlas viktiga personer och professionella aktörer för att göra en samordnad plan för insatserna kring barnet.

Placerade barn och ungdomar

Den kommun där ett barn vistas är enligt skollagen skyldig att ta emot barnet i sin grundskola. Socialtjänstansvaret är dock inte alltid vistelsekommunen eller folkbokföringskommunen utan utgår ifrån den kommun där ärendet hos socialtjänsten påbörjades. Det innebär att en skola kan behöva samverka med socialtjänsten i en annan kommun om de har barn i sin skola som är placerade av socialtjänsten.

Samverkan i övergripande frågor

En gång per termin genomförs ett möte för övergripande samverkansfrågor mellan Individ och familjeomsorgen och förskola och skola. Representanter från Individ och

familjeomsorgen är verksamhetschef och enhetschefer. Representanter från förskola och skola är skolchef och rektorer

Av Uppsala läns strategi för närvårdssamverkan framgår att huvudmännen ska arbeta med utgångspunkt från nationella författningar, styrdokument och riktlinjer. Utifrån detta tas överenskommelser fram som ska tydliggöra ansvarsfördelning och stärka samverkan mellan Region Uppsala och kommunerna ska lokalt säkerställa processer och rutiner för systematisk uppföljning av de åtaganden som finns i denna överenskommelse.

Närvårdssamverkan i Älvkarleby organiseras genom ett lokalt samråd samt en tjänsteledning. För att stödja politiken samt driva och koordinera det lokala närvårdsarbetet finns en närvårdsstrategi. Samrådet representeras av politiker genom ledande förtroendevalda från berörda politiskt styrda organisationer samt företrädare från tjänsteledningen via ledande chefer från berörda huvudmän.

Samrådet beslutar om gemensamma prioriteringar i arbetet med en god och jämlik hälsa i Älvkarleby kommun samt fattar beslut om och följer upp verksamhetsplaner för det lokala närvårdsarbetet. Tjänsteledningen representeras av chefer från berörda huvudmän. Tjänsteledningen kan tillsätta arbetsgrupper med särskilda uppdrag utifrån specifika ärenden.